

Kennir tú mentanina, kanst tú ikki oyða hana!

Hetta verður eitt stórt tiltak, sigur Peter Turtshchaninoff um ta baltisku vikuna í Norðurlandahúsinum, sum mentamálaráðharrin, Sámal Petur í Grund, setir tann 18. november. Vit kenna ov lítið til hvønn annan, og samskiptið verður ikki bert einvegis, siga fyrireikararnir: Listafólk, politikarar og tíðindafólk fara at luttaka, og rosinar í pylsuendanum verður sum kunnugt The Commitments

THEODOR E. D. OLSEN

Tá Norðurlandahúsið leggur skrá sína til rættis, er hon altíð partur av eini stórra ætlan og heild. Hetta er okkara politikkur, sigur stjórin, Peter Turtshchaninoff. Í fjør gav UNESCO, sum er stovnur hjá Sameindu Tjóðum, út álitid »Okkara skapandi margfeldi«, sum er ein frágreiðing frá Heimsnevndini fyri mentan og menning. Henda nevnd varð mannað av økrum av mest virðu »heilum« og vísindamonnum í verðini, og ein av aðalkraftunum var fyrrverandi ST-áðalskrivarin Javier Perez de Quellar.

Endamálið við hesi framleggju var ein roynd at orða ein globalan etikk. Nakrar reglur fyri hvussu vit skulu fara við øllum teimum margbroyttu mentanunum, sum finnast allastaðni á knøttinum.

Týðningarmikið skjal hjá mannaættini

Fleiri meta hesa rapport vera tað týðningarmiklasta skjalið síðani víðtøkurnar fyri mannaættini vóru samtyktar í 1948, tí tað er ikki á hvørjum degi, at heimspolitikkarar alment seta somu spurningar sum listafólk og heimspekingar altíð hava sett: Hvat er meiningin við lívi okkara, og hvussu skulu vit bera okkum at ímóti hvørjum øðrum. Eitt av grunnsjónarmiðunum hjá nevndini var, at lykilin til størri fatan millum tjóðir er at byrjast skal við mentanum teirra.

Orsøkin til, at so stórir dentur verður lagdur á mentan í hesum spurningum er, at sagt verður, at kennir tú mentanina hjá einum fólk, fært tú teg ikki til at oyðileggja hana, ert tú nøkulunda rættisáttur.

Nú er heimssamfelagið kortini sera trupult at halda skil á. Tað er enná av summum blivið kallað eitt anarki, tí har finnast jú bara konventiónir og samtyktir, men ongur lógr. Eitt aktuelt dømi um hesa ókontrolleraðu støðu er tað sensurleysa internetið.

Ikki tilvildin, ið ræður
Men økur av teimum, sum hava sett sær fyrri at arbeiða útfrá hesum týðandi skjali hjá mannaættini og betra um samskipti millum ymsar mentanir eru tey ið leggja skrána til rættis hjá Norð-

Marjun Jespersen og Peter Turtshchaninoff í Norðurlandahúsinum eru til reiðar nú at vinda estiska flaggið á stong. Mynd: Jens Kristian Vang

urlandahúsinum. Har leggja fyrirreikararnir seg sum nevnt eftir ongantið at skipa fyri tilvildarligum tiltøkum, men royna sum best at bera so í bandi, at tey ikki skulu vera heilt liðug, hóast tey ikki longur standa á plakatin hjá Norðurlandahúsinum.

Eitt dømi um slíkan programmpolitikk er tann baltiska vikan sum verður frá 18. til 22. november. Og hava vit sagt orðið baltisk, hava vit næstan longu ótilvitað avdúkað okkara litla kunnleika og vantandi innlit í hesa verðina, sum var afturlatin í hálva öld. Tí at siga Baltikum um Estland,

Letland og Litava er sum at siga Skandinavia um Norðurlond, siga fyrirreikararnir. Hóast hesar triggjar tjóðirnar sjálvandi hava nógv til felags, eru tey málsligu og mentunarligu frábrigðini so avgjørt ikki til at komauttanum. Her kann leggjast afturat, at tað bara er Estland sum sær fínski sjónvarp og fær árin inn á seg haðani. Eisini var tað avmarkað, hvat fólk ið lerdar av enskum, tá Sovjetsamveldið ráddi fyrri borgum.

Eiga ongur pengar

Hetta verður eitt stórt tiltak, sigur Peter Turtshchaninoff.

irnar nógv. Talan er um klassiskan, rokk-, jazz- og fólkatónleik, sum eisini skal spælast aðrastaðni enn í Norðurlandahúsinum. Mikukvöldið í hesi vikuni verður konsert í Suðri - helst í Porkeri - og hóskvöldið verður farið til Miðvágs og Klaksvíkar.

Eisini verður skipað fyri kjaki og seminari um mentunarstøðuna nú og um útlitini fyri norðurlendskum samstarvi á hesum økinum.

Men á skránni eru eisini tiltøk av politiskum slag. Týsdagin verður evnini »Samfelagsviðurskiptini í dag og ætlanir fyri í morgin« og »Norðurlendskt samstarv« viðgjørd. Umframt baltiskar og føroyskar politikkarar vera umboð úr Íslandi og Grønlandi eisini við.

Eisini luttaka tíðindafólk. Á henda hátt verður samskiptið ikki bert einvegis, men baltiska pressan fær eisini okkurt heim við í skjáttuni til teirra fólk og tjóðir. Fyrirreikararnir vænta, at hetta verður áhugavert hjá bæði politikkarum og vinulivsfólki, av tí at her er talan um marknaðir, hvørs framtíð enn eingin kennir.

Eingin einvegis ferðsla

Men tað er ikki bert á fjøl-

miðlaðinum at talan er um tvívegis samstarv. Umframt at føroyskur dansur verður á skránni eitt av kvöldunum, vitjar Tórshavnar Manskór eisini í Baltikum í hesi vikuni. Tað verður nevniliga Atlantic Airways, ið skal flyta tey 35 fólkinu úr Baltikum til Føroya. Eingin orsøk er at flúgva hagar við tónum flogfari, so við sangarunum fæst meira enn tann eina flugan við brestinum hjá Atlantsflogi, og Manskórið fær eina bílga konsertferð.

The Commitments

Men sum kunnugt eru tað ikki bert baltisk nøvn á skránni. Leygarkvöldið 22. november verður nevniliga gallakonsert í Norðurlandahúsinum, har írsku »Stars of Commitments« og føroysku »Kjolar«, sum fyrr í ár lovadu at geva fløgu út, eisini fara at luttaka.

Jú, hetta verður eitt stórt tiltak siga tey í Norðurlandahúsinum, sum vóna, at vitjanin fer at betra um kunnleikan og samskiptið millum útjaðararnar báðar Baltikum og Útnorður. Okkara tiltøk eru nevniliga altíð partur av onkrum størri, siga tey.

- Skjót tíðindi
- Fesk tíðindi
- Føroysk tíðindi
- Lesið Sosialin á Internetinum
- Um allan heim
- Alt samdøgríð

**Internet
Sosialurinn**
www.sosialurinn.fo

Mentan og politikkur í samtíð og framtíð

Umframt dukkusjónleikuttan orð, soleiðis at øll kunnu skilja søguogongdina, listafyrirmyndir við standmyndum, málningum og tekstilutluttum verða konsert-